

Tunnista, turvaa ja toimi Lähisuhdeväkivallan ehkäisy on maakunnan ja kunnan tehtävä

Maakunnat vastaavat lähisuhdeväkivallan ehkäisystä. Maakuntien vastuulla on myös tarvittavien palvelujen järjestäminen väkivallan uhreille, tekijöille ja väkivallalle altistuneille lapsille. Turvallisuuden ja terveyden edistäminen jää kuntien velvollisuudeksi. Lähisuhdeväkivallan ehkäisyn kannalta kunnissa tehdään strategista hyvinvointi- ja turvallisuussuunnittelua, jota maakunnat tukevat. Maakuntien velvollisuudet lähisuhdeväkivallan ehkäisyssä

Sosiaalihuoltolaki (1301/2014 vp) määrittelee lähisuhde- ja perheväkivallan tilanteeksi, jossa sosiaalipalveluja on järjestettävä. Lähisuhdeväkivaltaan puuttumiseen on siten sekä oikeus että velvollisuus.

Kun joku perheessä käyttää väkivaltaa, kaikki sen jäsenet tarvitsevat apua. Tarvittavat tukitoimet ovat moninaisia ja vaihtelevat erilaisten terveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen välillä. Onnistuakseen lähisuhdeväkivallan vastainen työ edellyttää maakunnallista väkivaltatyön koordinaattoria sekä laajaa yhteistyötä muiden hallinnonalojen kanssa.

Lähisuhdeväkivallan vastaisten palvelujen järjestämiseksi on olemassa toimivia malleja, jolla maakunnat voivat täyttää velvollisuutensa. Avainhenkilötoimintamalli on esimerkki toimivasta rakenteesta väkivallan tunnistamiseksi, siihen puuttumiseksi ja asiakkaan ohjaamiseksi maakunnassa:

Kuva: Asiakkaan ohjautuminen avainhenkilölle

alueuudistus.fi

ASIAKKAAN OHJAUTUMINEN AVAINHENKILÖILLE

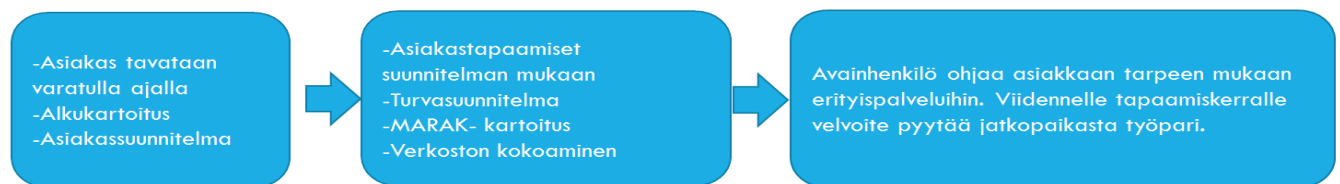
I TUNNISTAMINEN JA PUHEEKSIOTTO

II SIIRTYMÄ AVAINHENKILÖLLE

III AVAINHENKILÖTOIMINTA

Mitä lähisuhdeväkivalta on?

Lähisuhdeväkivallalla tarkoitetaan väkivaltaa, jonka tekijänä on nykyinen tai entinen puoliso tai kumppani, perheenjäsen tai muu läheinen ihminen. Lähisuhdeväkivalta vaikuttaa monin tavoin kaikkien osallisten hyvinvointiin ja terveyteen. Se voi johtaa fyysisen tai psyykkisen vamman syntymiseen, kehityksen häiriytymiseen, perustarpeiden tyydyttämättä jäämiseen tai kuolemaan. Väkivallan vaikutuksille altistuu koko lähipiiri.

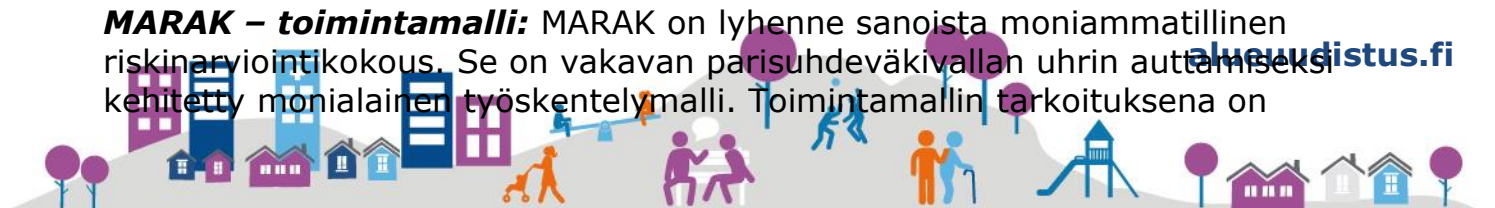
Lähisuhdeväkivalta hyvinvointiin vaikuttavana tekijänä

Lähisuhdeväkivalta on merkittävä kansanterveysongelma, joka koskettaa kaikkia yhteiskuntaluokasta, kulttuurista, iästä ja sukupuolesta riippumatta. Ehkäisevä väkivaltatyö ja varhainen puuttuminen säästävät yhteiskunnan varoja sekä vähentävät inhimillistä kärsimystä. Väkivaltaan puuttuminen kuuluu kaikille.

Kaikissa sosiaali- ja terveyspalveluissa on huolehdittava siitä, että lähisuhdeväkivaltaa kokeneet asiakkaat tunnistetaan ja he saavat nopeasti avun ja hoidon väkivallan aiheuttamaan kriisiin.

Työvälineitä väkivaltaa kokeneiden auttamiseksi

MARAK – toimintamalli: MARAK on lyhenne sanoista moniammatillinen riskinarviointikokous. Se on vakavan parisuhdeväkivallan uhrin auttamiseksi kehitetty monialainen työskentelymalli. Toimintamallin tarkoituksena on

riskinarvioinnin jälkeen ehkäistä väkivallan uusiutumista ja saattaa uhri eri tahoilta tarvitsemansa avun piiriin.

LASTA – toimintamalli on monialainen yhteistyömalli, jossa varmistetaan viranomaisten välinen tiedon jakaminen ja monialainen yhteistyö tilanteissa, joissa epäillä lapsen joutuneen pahoinpitelyn tai seksuaalisen hyväksikäytön kohteeksi.

Katkaise väkivalta – toimintamalli on tarkoitettu väkivallan tekijän kanssa tehtävään työhön. Poliisi kysyy rikostutkinnan yhteydessä, sopiiko katkaise väkivalta -työntekijän yhteydenotto. Tapaamisissa käydään läpi asiakkaan elämäntilannetta ja harjoitellaan väkivallattomuustaitoja ja painotetaan, että väkivallasta on otettava vastuu ja että sen on loputtava. Asiakas motivoidaan esimerkiksi vertaistukiryhmään tai väkivallan katkaisuojelmaan.

Maakuntien lähisuhdeväkivallan ehkäisytyötä tukevat THL ja Istanbulin sopimuksen toimeenpano-ohjelma.

Valtion järjestämismvastuulla olevat lähisuhdeväkivallan erityispalvelut: **turvakotipalvelut.fi** ja **nollalinja.fi**

Lisätietoa:

[Mitä lähisuhde- ja perheväkivalta on? \(THL\)](#)

